

Oglaš. pripočetak št. tabaka i računava se na temelje običnog cjenika št. po dogovoru.

Narve predbrojbu, oglaš št. bilje se naplatom ili polotacem pošt. Medicinica u Beča na administraciju lista u Puli.

Kad naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Time list na vrijeme ne primi, osim to javi odgovorničtu u stvarnom pismu, za koji se na plaću postaraju, ako se izvan naplaćuje »Reklamacija«.

Običnog računa br. 17.149. Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokvari». Naručba poslati.

Izlazi svakog četvrtka u podne.

Notiziral dopisi se ne vraćaju a podplata ni na koga, a notiziralni se primaju.

Prodajna na postaracem step 10 K u obću, 5 K za otkup, a godiš. 10 K u obću, odano K 200 u pol godiš.

Uvna carevine više postaracem Plaća i ostalije se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h, a ostali 20 h, koji u Pul tobit izvan lista.

Oredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Obleta br. 1. Imao se na razvijaju vra pismu i prodajna

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Otaša 1.

Glavni urednik prof. E. Mandić u Trstu.

O narodnostnom stanju u Istri.

Usled sve višeg prodiranja raznih naših neprijatelja, priljubljeni smo mi Hrvati, a napose u Istri, da posvetimo veliku pažnju narodnoj statistici i obrani, da nam nebi tudnjac svojom nasrtljivošću ugrabio narodno tlo, ili pak nam kulturnom svojom premoći raznarodio našu djecu.

Stoga se želimo osvrnuti na ovo pitanje, da tim pokazemo, kako se država za nas brine i kako naši neprijatelji obavljaju taj rad prema stanovitom planu i uz veliku pažnju i ozbiljnost, a ne kao što je kod nas, da ovakav rad u obće ne postoji, ili ako postoji, to je djelomičan i bez čvrste organizacije.

Pogledamo li u naš narodni život u Istri natrag 30 godina, to ćemo vidjeti, da Istra bijase za vanjski svijet »terra incognita«. Tek u novije doba započeli su ljudi spekulativnog duha uvidjati važnost njezinoga položaja, pak su osobito njemački kapitalisti veoma rado ulegali i ulazu svoje glavnice u zemljište ove pokrajine na pekojim važnijim mjestima, premda im momentano skoro nikakvog interesa ne daju. Nijemci su do sada svoj kapital uložili u zemljište, a ne u zemlju, za spekulacije, koje sačinjavaju trokut sa svojim položajem na moru, a to su Trst, Pula i Opatija. Iz ovih mjesta misle za gospodovati pokostvom Istre na gospodarskom, trgovačkom i obrtnom području.

Tako je Trst već sada prilično zapo-sjednut njem. trgovcima i kapitalistima. Trst zbog svoje valicine, svoje trgovine, prometa, upliva mnogostrano na sav život Istre, osobito na sjevero-zapadni dio, pa je areca hrvatsko-slovenčkog pučanstva Istre, da ne živu u Trstu samo Talijani, nego da ima tamo i veliki broj Slovenaca, koji se da-

nas dobro organizirani sa svojim dobrim glasilom »Edinost«.

Divska je borba, koju Slovenci, a u ovo zadnje doba i drugi Slaveni s njima vode za obranu svojih narodnih svetinja protiv tamonjnim Talijanima i Talijanšima, udruženim sa šidovskim klikom i njezinim kapitalom i sa talijanskom socijalnom demokracijom.

Talijani neće da priznaju nikakvih prava Slavenjima u Trstu, ali će ih opametiti drugi zajednički neprijatelj jednima i drugima — Niemac, samo ako ne bude prekasno!

Pula je vojnički grad i za razvitak spekulacije neprikladan, ali zato su njemački spekulanti bacili oči na nekoja zemljišta pokraj Pule kao n. pr. Brioni, Medulin, pak kupuju ondje zemljišta koliko se dade, da tako ovu točku Istre učine izlazištem njemačkih ciljeva na Jadranu.

Stoga treba nama u Puli uza sve već postojeće narodne institucije još većeg intenzivnog rada u narodnom pogledu, ako hoćemo suzbili tudnjinski upliv na naš življ, zapriečiti raznarodjivanje, podići narodnu svijest i zadobiti važni položaj u gradu Puli.

A da je tome tako, istaknut ćemo za potvrdu samo to, da naša djeca u predšću Sijana, gdje se nalazi Družbina skola, čuje se većinom talijanski govornici, premda mnoga polaze tu skolu. To su jamačno znaci slabe narodne svijesti i pogubnog narodnog indiferentizma, a uzrok tomu slu je pomanjkanje dobro uređjenih narodnih skola i podpune organizacije našeg življa u Istri.

Talijani imaju u ovom gradu svoje potrebit pučke skole, više gradjancke skole, licej i gimnaziju, a Niemci imaju pučku, nišu realku i morskarsku skolu i gimnaziju na državne troškove, dok Hrvati nemaju niš jedne pučke skole osim družbinih.

U Opatiji je hivalstvo tek nedavno steklo vlast. Ali na mjesto Talijana nadodao je novi neprijatelj — Niemac. Počelo je najprije raditi pred 30 godina poduzeće južne željeznice, kojemu je svrha germanizacija svega, mjesto da poštuje svetlinje domaćega življa, da mjestu oslavi staro baštijeno ime, i tako lojalno prizna, da je poduzeće na hrvatskom tlu niko i da koristi donasa tudjincima. Bezobzirni postupak tib germanizatora ispravila je po mogućnošći občina Volosko, koja je matica Opatije i kojoj naravno Opatija pripada, svojim hrvat. službenim jezikom, hrv. naslovima alica itd.

Današnjem našem položaju u Opatiji kriv je u mnogom i sam domaći živalj, koji nije znao odmah u početku uvidjeti posljedice budućnosti. Danas se gleda to po mogućnosti ispraviti, a i dužnost je naša, da svoju rođjenu grudu branimo sa svim raspoloživim silama.

Niemci imaju u Opatiji i Lovranu svoju pučku skolu i javnu kužičnicu. Rađi pomanjkanja naših skola, morala je u svoje vrijeme Družba otvoriti skolu u Voloskom, Opatiji i Ičić u sredini hrvatske občine i hrvat. naroda i Takva je naša talijanska pokrajinska uprava!

S njemačkom školom ipak nije dosta učinjeno za Niemstvo, pak stoga nekoji izadješe sa zahtjevom, da se Opatija kao politicka občina otkine od Voloskoga. Spomenuti treba, da već danas sjedi u obćinskom vijeću par njemačkih zastupnika.

Istina je, da je u Opatiji danas još dosta jako hrvatsko, da se u javnosti hrvatski govori kod domaćeg zaposlenog življa, a i po kućama, ali ipak se je njemština prejakto proširila. God. 1880 bilo je 5%, a god. 1900 ima već 48% Niemaca. Nije a toga čušta da Hrvati iz Bauvina i Dalmacije pridonastaju novčane prinose za Družbu, već treba, da oni i

ostali Slaveni kad dodju u Opatiju, da se svakdje služe svojim materinskim jezikom, jer je zaista žalostno čuti, kako se baš Hrvati i Slovenci ondje služe njemačkim jezikom. Hrvatica i Slovenkinje misle, da nisu pametne i naobraštene, ako ne govore njemački. A to znači ništa drugo, nego Niemce podupirati.

Po zadnjem popisu imade u Istri od 403.566 žitelja 12.735 Niemaca ili 3.30% od sveukupnog pučanstva. Dodaje dobar dio Niemaca u Istri nije stalno naseljen, već žive kao činovnici ili vojnici, te se stoga niti ne može govoriti o njihovom pravom razvoju ili opadanju, jer se njihov broj svaki čas mijenja, već prema tome, kao to iskazuje prilike. Ali svakako je broj njihov dosta velik, te oni čine jedan već patjji vriedan procent (3.30%), pak stoga smo i želili nekoliko potanje pozabaviti se s njima i time upozoriti našu javnost ne tu činjenicu.

(Seriati će se.)

Pogled po Primorju. Puljsko-Rovinjski kot.

† Admiral Ruyper. Dne 14. maj umro je u Beču admiral Julij pl. Ruyper, bivši zapovjednik ratne luke. Lično puk. admirala bila je poznata i izvan Pule, radi njegove žive djelatnosti ne samo u korist razvika inornarice, nego je kao građevni čovjek i dobio puno uspjeha u pravog patriote i odanost prema svoj državi i vrhovnoj glavi iste, odlučno zastupao pravo i jednakost našega naroda u Primorju a posebice u gradu Puli. Tom svojom pravičnošću navukao je na sebe mržnju talijanske kamorice, klike, koja ne trpi u svojoj oligarhiji s njike strane zauzimanje za prava potištenih naroda.

„Dijalekt grada Vrhnika na otoku Krku u prošlim vijekovima upoređen sa današnjim.“

Kolikogod mi Hrvati politički nezadujemo — ili se barem ne primičemo ostarjenju ideala naših otaca — napredujemo u prosvijetli, u kulturi. Svjedoče to razna prosvjetna društva, u prvom redu Akademija i Matice u Zagrebu.

Knjige zagrepske akademije — kojih izlazi po 12 na godinu — ne zaostaju za izdanjima sličnih svjetskih zavoda. Samo Matice, što imaju ta izdanja vrlo malo pretplatnika, a na talbet i malo više čitalaca.

Ne jedna radnja u 199. knjizi akademijnog »Kada« ne dotičuje ni akademiju, ni akademike, te ne bi smjela ugledati svjetla svijeta među izdanjima našeg najučenijeg zavoda. Prilog je to profesora Matice Strohal o vrbnickom narječju grada i suda.

Jamačno je prof. Strohal računao, da

mu neće niko čitati što je napisao, pa je turic u svijet to nedonoše.

Prva pogreška je, što se usudjuje pisati o dijalektu, koga nije slušo. Makar bio on još učeniji, makar se on »jedini razumio u našu jezičnu starinu«, — ipak je posrnuo. To je iz izdanja Staičeve notarske knjige drugi Strohalov postaj, koji je sjedno i nastaj — atant — na dijalekt grada Vrhnika.

Premda se velenčkom gosp. profesoru reklo, da ne obotoje Valjkovići, Sulinjčić, nego Valkovići i Suljčić, on još uvijek pše krivo: a dok svi potpisno Toljanice (Tuljanice), on zna samo za Tolentić.

U predgovoru knjizi vrbnickog notara Staića napisao je Strohal, da »nije već ni u 17. vijeku bilo na otoku Krku jednolično narječje, kao što ni danas nije, nego da su ondje živjela već onda tri posebna čakavata narječja: omiljaljko, vrbnicko i bačvansko (ili krčko)«. — Tomu je prigovorio prof. Mikelić u »Suvremeniku VII. 4. te rekao, da sama gosp. Strohal znao, što shvaća pod »bačvanskim ili krčkim narječjem«, jer »krčkoga« narječja uopće nema na svijetu, izmisliv da je to

ajemu ono talijansko, kojim govore stanovnici tal. gradića Krka.

Prof. je Mikelić punim pravom prigovorio pisanju Strohalovu, jer je zaista smiješno. Ipak se sada Strohal tuži u predgovoru svoje radnje o vrbnickom dijalektu, da mu je Mikelić učinio veliku nepravdu, jer »da je on govorio o dijalektnim razlikama u 17. v., a ne u 20., tako samovoljno boće Mikelić, i jer on nije istaknuo nikakvo specijalno krčko narječje, nego samo dodao u zagradi porred narječja »bačvansko« još »ili krčko« mišleći pri tom ne samo na grad Krk, nego na čitli južni ili jugozapadni dio otoka Krka«.

Tho pročita mirno i trijezno riječi Mikelićere i Strohalove, mora pristati uz prvoga. Iz stila Strohalova vidi se, da govori o dijalektnim razlikama na Krku u 20. v., jer čemu bi pisao: »nije već ni u 17. v. — kaošto ni danas nije: čemu bi pisao: »već onda« — ako tako nije još i sada?

Da prof. Strohal nema čitoga pojma o krčkim narječjima, vidi se i iz ovih njegovih riječi: »Danas razlikujemo na Krku

tri glavna narječja, i to: omiljaljko-vrbnicko, dobrinjsko i bačvansko (sa većim injestima, Bačkov, Pantom, Koraićem, Krkom, Poljicima i Dubašnicom)«. Time sam sebe osudjuje, a daje pravo Mikeliću. Posve naimo moramo preskočiti grad Krk, kad se govori o hrvatskim narječjima, jer on ulazi u to kao Pilat u vjerovanje. U Krku govore hrvatski samo naobrašteni ljudi: svećenstvo i činovništvo, koji govore tako su po školama naučili, a jamačno ne govore posebnim krčkim narječjem.

U Krku čes naći i koji glogoleki napis i rukopis, što poliče od redovnika bile svjetovnih bilo samostančkih, koji opet nisu pisali posebnim krčkim narječjem, već obćim hrvatskim govorom svoga vremena ili bar narječjem svoga rodnoga mjesta, a redovništvo bijase, prije štošta i danas u gradu Krku iz dragih mjesta biskupije. Ni zar čemo govoriti o rimakim, mletačkom, bečkom hrvatskom narječju, jer je uvijek bilo, a i danas ima učebni Hrvata, koji tamo žive i tamo rade.

(Nastavi će se.)

U Puli je pl. Ripper u toj svojoj pravdo-
ljubivosti donekle i uspio suziti vlast i
moć kamorre na obćini grada Pule. Bio
bi uspio još bolje i dovratio svoje poštene
i pravde nakane, ali žalostni sistem ove
države krivovao je radje ovog odličnog
i pravdeog muža, nego li da dopusti te
oligarkična i nasilna kliza takjanska ka-
morre bude za uvijek uklonjena s vlasti.
Toga kamorra ne može pok. admiralu
oprostiti ni u času smrti. A ipak je ka-
morra odlaskom admiralu Rippera opet
podigla glavu i vodja klike dr. Rizni imao
je kurazne prigodom minulih izbora govoriti
na skupština: „moramo pobijediti i
napoviedati! Samo odvažno, Rippera nema
više u Puli!“ Značajne riječi ali vrlo ža-
lostne po mjerodavne činbenike!

Admiral pl. Ripper bio je rođen god.
1847. u Podgorcu kod Krakova u Galiciji,
te je stupio u mornaricu 1861. te je slu-
žio sve do g. 1913., kad je bio umirovljen.
Kao vojnik istakao se u raznim službama
ratne mornarice i brzo popeo do najviše
časti. Naša mornarica izgubila je s pl.
Ripperom jednog od najodličnijih svojih
moravova a naš narod iskrenog prijatelja
i zagovaratelja.

Prošli petak pokopan je u Beču s veli-
kim i propisanim vojničkim počastima, te
je pri pogrebu učestvovala iz Pule po-
sebna deputacija sa na čelu viceadmiralom
vitezom Chmelarž.

Vjesta slava admiralu Ripperu!
O Istarskom saboru. O budućem zem-
maljskom saboru za Istru mi smo u
zadnjem broju izrekli naše napore i zauzeli
stanovište, koje smo erpili iz intencija naših
sadašnjih zastupnika. Tom našem sta-
novištu nemamo što nadodati ili oduzati,
te donosimo danas što o tome piše „Slove-
nec“ po informacijama jednog odličnog
istarskog zastupnika. Spomenuti list od
16. t. mj. pod naslovom „Istarski zemaljski
sabor“ piše: „Hrvatsko-slovenski za-
stupnici u Istarskom zemaljskom saboru
imali su jučer u Trzinu klubku sjednicu.
Predmet rasprave te sjednice bio je obći
politički položaj u pokrajini, posebice se
je raspravljalo o predlozima glede pred-
sjedništva zemaljskog sabora.“

Zemaljski sabor sastaje se na zasjedanje
dne 15. septembra o. g. Odličan istarski
zastupnik izjavio je prema zastupniku „Ja
dranake korespondencije“, da će naći za
stapanje zahtjevali bezuvjetno provedenje
pošene jednakopravnosti našega jezika
toli u zemaljskom saboru, koji u poslo-
vanju zemaljskog odbora. Ako talijancke
većina ne taj zahtjev ne bude pristala,
te je nobe isključeno, da bi zemaljski
sabor mogao raditi. Na pitanje ako bude
talijanska većina pristala na taj zahtjev,
odlični istarski prvak odgovorio je, da se
o tome da sada nisu vršili nikakovi pre-
govori, ali ako je moguća jednakopravnost
u geričkom i tirolskom zemaljskom saboru,
morat će konačno pristati na to također
talijanska većina u Istarskom zemaljskom
saboru. Ali hoc jednakopravnost je svež
rad u Istarskom saboru poze isključeno.
Mi smo dosta jaki — tako je rekao spo-
menuti istarski zastupnik — da zapriječimo
svako djelovanje zemaljskog sabora.

Ne u tom slučaju bi moglo doći do
raspada Istarskog sabora i vladineg ko-
misa?

Nein, mi smo pripralni na sve!

Tako „Slovenec“. O toj sjednici naših
zastupnika mi smo dobili službene vijesti,
ali, u kojima smo mogli doznati, o tom
predmetu (predsjedništvo sabora) u klubu
naših zastupnika nije prisiljen komandni
zahvat, a ni od vlade ni od talijan-
skog kluba.

Sveučelo je važna izvjava našeg zastup-
nika narodnim „Jednako koresponden-
cije“, koja potvrdjuje u obojici naše pi-
sme od početka pregovora: najprije po-
srednja i podgona jednaka ravnoprav-
nost u zemaljskom saboru i zemaljskom
saboru te svim pokrajinskim uređima i

zavodima, i onda tek će se moći nastaviti
pregovori o drugim pitanjima obija na-
rodnosti. Bez provedenja bezuvjetne i pot-
pune jezične ravnopravnosti nema prego-
vora ni narodnosnog mira u Istri!

Dvije ožalošćene obitelji. Prošlog
tjednoga zavrila je u crno nemila smrt dvie
naše narodne obitelji pokosiv dva mlada
života.

U sriedu 15. t. m. umrla je nakon kratke
bolesni u ovdješnjoj pokrajinskoj bolnici
Anka Milačić, kćerka rođoljubne obitelji
Antuna Milačića, u najljepjoj dobi od 28
god. Podrgrv se u subotu teškoj opera-
ciji, podlegla je naglo od posljedica iste.
Pokojnica oila je medju svima obilju
ljena svojom tihom i blagom duši, valjana
i marljiva, te vriedna domaćica oca
udovca i svoje braće.

U petak po podne sprovedena je na
vječno počivalište uz sudjelovanje većeg
broja našega naroda, medju kojima opa-
sivno narod. zastupnika dr. M. Laginju,
dr. I. Zuccona i Josipa Stihovića.

Još nije tielo dobre Milačice ni pokrila
crna zemlja osepne nas tužna viest, da je
umro u petak na večer mladi i blagi naš
Kadelf Kabfeld, profesor na hrvat. gim-
naziji u Pazinu. Znali smo da nam Ra-
dolf poboljeva te je morao prekinuti pred
neklo vrijeme posuku u Pazinu, ali videč ga
medju nama nadali smo se, da će se u
kućnoj njezi uz majčinu ljubav posvema
oporaviti. Krula smrt nepoznajuč mlodojda
ni majčine ljubavi ni odanoć prijatelja,
ote nam ga u cvietu života od 28 god.
Majčina ljubav i nada legne rano u grob,
a našem narodu nestade odana i vriedna
sin, koji je svojom blagom dušom iskreno
ljubio svoj hrvatski narod.

Pokopan je u nedjelju po podne, od-
praćen od mnogobrojnih svojih kolega
pazinake gimnazije i suučenika te mnogo-
brojnog naroda.

Milim našim pokojnicima Anki i Ra-
dolfa bila lahka hrvatska zemljica a nji-
hovim rastućim roditeljima i svoj rođi-
nini naše iskreno saučestje!

† Ivan Cuzzi. Ponedjeljak u jutro
preminuo je naglo Ivan Cuzzi, posjedaik
i veletrgac u Puli. Trpio je, više vremena
od učane boli, ali je sasvim tim uvijek
obavljao poslove svoje razgranjene trgovine.
Pok. Cuzzi bio je od naravi obdaren ve-
likim poslovnim i poduzetničkim dahom te
je od prostog pomoćnika stvorio se veli-
kim trgovcem vina i pive a pred par go-
dina osmorac veliku tvornicu sodevode i
pica iz voćnih kokera. Sve što nesl de-
tak godina živio je jedino u zanimanju
svoje trgovine tako rekuć nacionalno in-
diferentan; tek tada počev dolaziti u stu-
pić sa našim narodnim krugovima i do-
puno u narodno kole, u kojemu se počeo
zanimati za naša narodna prava. Zadnjih
nekoliko godina bio je predsjednikom
društva Dalmatinski skup a Pula. Pokojnik
bio je rodom iz Nina u Dalmaciji, a bilo
mu tek 57 godina.

Pokopan je utorkom po podne sa veškom
učestvće svrga građanstva Pule.

Počivajet u miru!

Živili Veletrgci. Naš janački Vele-
trgci obavjetili su opet svoje rođoljubne
lice. Na Narodni blagdan skupljali su i
oni prisose za našu vriednu Društva te su
sabrali kupa svota od K 145-80. Iz ob-
širnog iskana prisostika, kojeg radi ne-
stajice prostora ne možemo doznati s im-
enima darovatelja, razabiremo da nema
obitelji na Velom Vrhu koja nije sudje-
vala s većim ili manjim prisoseom. Zato
ide svima bez razlike svaka čast i hvala!
Živili vriedni Veletrgci!

Prošlog tj. Dec 3. t. mj. bio je g.
Blaž Poodol, rođen u Slomu u Istri, t.
v. članovi Pratske kreditne banke u Paganu,
promoviran na doktora prava na obra-
slavcu Češke univerziteti u Pragu.

Ogromni Cirkus Charles u Puli. Dne
26. o. mj. dolezi u Pula najveći cirkus
Charles. Cirkus Charles. Iz propakta, kojeg

nam je upraviteljstvo tog cirkusa poslalo
razabiremo, da je to jedan putujući grad
s velikim zvierinjekom mnogovrstnih i
ričkih životinja. O tom velkom čudovištu
od Cirkusa javili smo već nešto pred par
mjeseci, te će sto građanstvo Pule imati
prilike da se na vlastita oči osvjedoči o
veličini i riedkostima tog cirkusa.

Sav taj ogromni aparat funkcionira
čudnovatim brzinom; cieti cirkus dove-
se u dva vlaka, a već nakon koja četiri
sata osvane cirkus sav uređen sa svojim
velikim stolicima, motori rađe, uredi se
otvore i svaki i sve je na svojem mjestu
u osornom redu. Taj cirkus broji oko
600 osoba, i 400 raznih životinja. Medju
tima posjeduje 6 slonova, od kojih 3 ve-
lika i 3 manja mlada, jedan visok preko
dva metra, zatim medvjeda, tigara, lava
— sve drezirano, onda antilope, žirafu,
jedinu koja putuje Evropom, i mnogo dr.,
koji fino uvježbani do najfinije čiste
pasmine. Produciraju se u cirkusu izim
evropskih umjetnika razni Indijanci,
Arabi, Meksikanci, Kinezi i dr.

Prvu predstavu priredjuje u utork
dne 28. julyja, zatim 29. julyja te 1. i 2.
augusta.

Ulazne ciene su ove: Galerija K —70,
III. mjesto K 1-80, II. mjesto K 1-80, I.
mjesto K 2-60, zatvoreno sjedalo K 3-60,
sjedalo u loži K 5—. Početak u 7 i pol
sati na večer.

Uponokujemo ravnateljstvo Cirkusa da
u Puli živi malne polovica hrvatskog i
ostalog slavenskog naroda pak zahtjevamo
da svoje oglase, plakate i letake dađe tis-
kati i u hrvatskom jeziku.

Islet u Valdebek. Hrvatska Čitaonica
u Premanturi sa svojim tamburackim od-
sjekom, priredjuje u nedjelju dne 2. ko-
lovoza islet u Valdebek.

Tom će se isletu priključiti također
Hrvatska Čitaonica sa svojim tamburackim
odsjekom iz Banjola.

Odlazak iz Premanture u 1 sat po podne.
Potanje javiti će se na vrijeme.

Naredni kazniti branitelj u Rovinju.
Upućujemo sve naše, koji budu imali ka-
kovog posla na Tribunalu u Rovinju, da
se obrate uvijek na našeg narodnog kaz-
nenog branitelja gosp. Frana Dubrovića,
koji će ih zastupati i braniti u našem
hrvatskom jeziku. Koliki naši dodju kroz
godinu pred Tribunal u Rovinju pak se
tu onda sve talijancki raspravlja, jer su
naši do sada morali uzeti za branitelja
kojeg Talijana u Rovinju. Sada je i tomu
dostoteno, pak radi narodne časti i našeg
hrvatskog jezika treha da se od sada svi
obratimo na našeg narodnog branitelja.
Gosp. Frana Dubrović ima svoju pisarnu
u Rovinju Via Santa Croce br. 637.
Molimo sve naše vidjenije ljude po Istri
da upute naš narod na tog narodnog bran-
itelja u Rovinju.

Grasno slobodništvo u Baratu. Tro-
porna selo Barat na Kasfanarini, znade
za našega vriednoga Bote Barića Miljana,
uzorgospodara i uzornodajakta, prvoga
međju onim rođoljubnim seljanima, a
dobroga kolto je dobar krah koji se jede.
Tomu i takrovno čovjaku su nepoznat
sklorkvi u noći od 11. t. mj. poslekih
nista manje nego 6000 (šest tisuća) plodnih
amerikanokih losa, to će reći sve obve-
ljene su vinograde, prozročiv mu škodu
od preba deset tisuća kruna, oim tešte
boi dobarne, koje mora da trpi poštoljak
Boto, videti tak: obradon u nista sav
trud svoj i svoje obitelji te isjelovljene
sve naše u bolju materijalnu budućnost.

Orasničtvo i sad trude krivce te se na-
dame da će ti prokleti ljudi doopjeti u
robu pravde i dobiti što su svojim zlo-
činom zaslužili. Medjetim narod je već
stvorio svoj sud, sajet da Bote Miljan
ne ima osobnih neprijatelja niti takvih
boji bi imali da se na njemu osveti iz
osobnih ili obćinskih razloga. Opti je
glas a selo i po svoj općini, da je te po-
srijedi politička osveta, upućivamo

od narodnih dušmana i krvopija na Kas-
fanarini, koji ne mogu trpiti, da se
Barat onako liepo drži u svim borabama,
kao n. pr. za stolca, za općinu, za sabor
i t. d., i to sve zaslogom Bote Miljana
— pa udri po njemu. Ali začek se zemlja
rajo, da se tajne sve doznaju: dozati će
se, ako Bog da, i ova, a onda još solon-
ski duši, koja je skrivila toliko zlo!

Težak udarac, koji je smakao Bote
Barića Miljana, dađe se ublažiti najbolje
time, da mu svi dobri ljudi priteku u
pomoć i pošalju koji prisos u novcu.

Hrvatski Sekol u Medallinu priredjuje
dne 26. o. mj. u vrta svoga starosta,
brata Ivana Cirkusa, javnu vježbu sa za-
hvom. Raspored: 1. Članstvo: Slovenacke
proste vježbe. 2. Segrti: Batine. 3. Po-
mladak: Pratske proste vježbe. 4. Članstvo:
Sprave. 5. Posladak i segrti: Igre. 6.
Tombola, šaljiva posta, pias itd. Početak
u 3 i pol s. pop. Sudjeluje drakvrena
glazba i drakvneni moški i mješoviti pjev-
bor. Slavenski gosti iz Pule i okolice,
dobro došli! — Odbor.

Krčki kofar

Sa otoka Krka. (Izleti Riečanina).
Od nekoliko godina amo poduzimlju
Riečani osobito u ljeto dabo svake ne-
djelje izlete sad u jedno sad u drugo
naše mjesto na kvarnerskim otocima.
Proti tim izletima ne bismo imali ništa,
da nas više razloga ne sili te ustanemo
proti tomu i pozovemo rođoljube i sav
naš narod na kvarnerskim otocima da ne
primaju u svoja mjesta takova riečka ta-
lijanska fukaru. Mi smo o tome već pi-
sali u našem listu, ali žalibože bez us-
pjeha, jer u nekojim mjestima po otocima
(n. pr. Vrbinik) primaju ta fukaru sa zvo-
njenjem i paljenjem: matara a odprate
razsvjetom!

Mi ćemo danas izmesti nekoliko razloga,
s kojima moramo zabraniti da ta riečka
talijanska fukaru dolezi u naša mjesta.

1. Koji ne zna, neka znade, da nesmije
se na Rieku prikazati niti jedan Hrvat, ako
ima uzopćku bilo kakav naš narodni znak,
n. pr. trokronicu, sokoliki znak ili što od
kakvog narodnog društva. Čim to opazi
koji od riečkih talijanaka, odmah mu
navale na dočičnika i brutalno mu istrgnu
znak a uz to još čedru u sašvor i od-
sode na globu. Tu divljačku zabranu,
koja vriedi samo za Hrvate i hrvatske
znakovne izdao je riečki magistrat i poze
na nju mnogo stroža nego li na kontra-
bant. Doklogod traje ta barbarstva i za
naš narod jako uvredljiva naredba pred
našemu narodu, dotle ne smiju Hrvati
dopustiti Riečanima, da se dodju nabav-
jati u naša mjesta. Riečane bismo mogli
inke zatvoriti i bojkotirati a njihovim za-
bavama, da ostane zatvoreni na Gomili i
usk se tu zabavljaju. Kad bi to proveli
sloboć svi Hrvati, vidjeli biste, kako bi
onda riečka ulica sama zahtjevala od ri-
ječkog magistrata, da ukine onu prostačku
zabranu. Orako dok Riečani mogu slo-
bodno i po miloj volji dolezi u naša
mjesta i tamo se zabavljati, dotle će li
Riečani na Rieci navajivati na Hrvate i
vriedjati našu sveštinu. Do kada ćemo
biti ovako bedasti ili čući?

2. Kada te talijancki fukaru dođe u
koje mjesto, pospudje se trgovaju svojim
gostiteljima i njegovim sveštjanima (u Af-
rici divji čuol između bolja kultura od
te pokvaruse i do kosti ubilježne besede),
a kad se u gostilnja osednati i ukonati,
nasdere i nalocje, onda ta fukaru počne
ne samo glasno se kurgavati govore, kret-
njama, obćinama, namjesticima u krč-
noga još vriedjati jezik i narodnost svojih
gostitelja. A kad te sve naši mirne po-
nose, bezobraznot te fukare postigne ve-
hunc, da idu dirati još u naše vlastite
ivo i kraditi! Te ćemo doznati i se Čija-
nicima sa izleta nekakvog kluba „Solo“
u kojem se rekroćira kad ponajviše takve
fukare.

3. Kad se takve isletičke fukaru u na-
šim mjestima rakrodome i nalju rujeoga
vinea, onda počnu padati one liepe go-
mlarvete rječnice i taluje one liepe
borobokih pjesama a nasobnati ni ka-
nave kao . . . . . Zato pak . . . . . riva
Dante Md. A kad počne pjevati našu u
svojoj vlastitoj kući, svoje hrvatske pjesme.
Onda ta fukaru počne vriedjati i vriediti
i to ćemo doznati trdim doznajima

Upisivanje u hrvatsku pučku školu obavljalo se već do 15. t. m. a nastaviti će se od 13. do 16. septembra u prostorijama hrvatskog „Dječjeg zavjeha“, via Lavatolo br. 1, l. kat. Istodobno će se upisivati i djeca od 3 do 6 godina u „Dječje zavjehi“.

Dokumenti potrebni za upisivanje jesu: 1. Kratki list, 2. lična kartica svedočba o ciepljenju kozica i zdravlju oca.

Preporučamo svima našima u Trstu da svoja djeca upišu u narodnu školu, u kojoj će djeca već u ranoj mladosti si nati lijepe nauke u svojem materinskom jeziku i uzljubiti svoj liepi jezik i rod.

Za hrvatsku školu u Trstu. Pod gnašom „Djeca u Trstu Vas mole otvorite nam Hrvatske škole“, sakupio je g. Gašpar Martinić, taj davni prijatelj naše Istre, u loku K 140—, koje darovao: Prva iloka dionička stediionica u loku 50 K; Dr. Franja Benetić, odv. u loku 20 K; po K 10 Dr. Ante Benetić, odv. u loku, Dr. Nikola Kolarović, odv. u loku, Dr. Čiga Nikolić, odv. u loku, Dr. Adalbert Purić, odv. u loku; po K 5 O. Mladen Barbarić, franjevac u loku, Dr. Mita Stojković, odv. u loku; po K 4 Ivan Kovarić, poduzetnik iz iloka, Gašpar Martinić, gruntovničar u loku; po K 3 O. Ivan Maretić, franjevac u loku, Stjepan Samalović, veleposjednik u loku; po K 2 O. Ante Marinović, franjevac u loku, Filip Rendulić, posjednik u loku; po K 1 Dragutin Barbarić, trgovac u loku, Josip Kovačić, bilježnik u loku.

Zarite se, pomenite si do srečke time, da si odmah naručite turaku srečke. Zrijebanje bit će već 1. kolovoza, pak lko se ne požari, da bude u srečnom slučaju na taj dan bogataš sa 400.000 franaka. Razjesejenja daje i naručbe prima glasom današnjeg oglasa za „Hrvatsku i Slovensku Narodnu Strazu“ g. Valentin Urbančić, Ljubljana 15.

Narodni kazneni branitelj u Rovinju!

Javljam ovime naslov moja pisarne u Rovinju, ovako: „Via Santa Croce Nr. 698 — Rovinje“.

Fr. Dabrović.
kazneni branitelj (difensora penale).

Listnica uredništva.

Činovnika u Rovinju. Na Vas upit glede oca svjetnika Cegnara, koji se drži nekakvim Talijanom, odgovaramo u kratko:

Blagopočinu njegov otac Frane Cegnar, rođen je u Kranjskoj, kod Sv. Duha (Stara Loka) godine 1826., a umro je godine 1892. u Trstu, nakon što je više godina bio najprije brajovni činovnik a poslije kontrolor.

Bio je Cegnar uzoran slovenski rodoljub, slovenski pjesnik i publicista. Više je godina bio narodnim zastupnikom tršćanskih okolčina. U svoje vrijeme uređivao je „Ljubljanski List“ a zatim surađivao kod „Edinosti“ i drugih slovenskih listova. Mnoge su njegove pjesme objavane bile u posebnom svesku. Prveo je mnogo pjesama iz njemačkoga na slovenski jezik, kojega je savršeno poznao. Kao činovnik bio je u ona teška vremena uvijek na obrani slovenskoga jezika i prava pomoć slovenskih činovnika, te u tom polju mora biti uzor današnjim našim činovnikom. Sprovod tako odličnog rodoljuba bio je dostojan njegovih djela. Nad njegovim grobom govorio je o dobrom pokojniku gosp. prof. M. Mandić.

Život ovog uzornoga rodoljuba najsjajiji je dokaz kako je više puta sasma neistinita ona: kakav otac takav sin....

Zahvala.

Zahvaljujemo ovim putem svima, koji pratiše mrtve ostanke naše nezaboravne

Anke

na vječni počinak i onima, koji vriećem okliše njezin grob. Hvala svima, koji nas re sjetih u našoj tozi.

Obitelji Milčić

Prodaje se uz veoma sniženo cene

Singerovi šivaći strojevi

malo rabljeni za K 28.—

Upitali se u Ciltve Gienastalo broj 1 l. kat.

Zahvala.

Duboko razalošćeni zahvaljujemo iz dna srca svim onim raznim vlastima, društvima, korporacijama, štovanim osobama itd., koji su nam bilo kojim načinom iskazali svoje sautešće u neizmjernej boli i tuzi u golemoj nesreći, koja nas je snašla smrću nikada prežalj. nog i nezaboravnog supruga, oca, brata, strica i tasta

Ivana Cuzzi

veletrčica i posjednika u Puli.

PULA, 22. julija 1914.

Obitelji Cuzzi, Rauber i Crdović.

F. Sterneck u Golja (Stajerska)
br. 314.
Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemacke i Amerike treba novac poslati unapried.

Himna
Družbe sv. Cirila i Meloda prodaje se u korist Družbe tiskara Laginja i dr. u Pall.

ANT. RADIC
NAVEĆA DALMAT. ZLATARINJA
ANT. SPLJET

Dobro poznata trgovina
Giacomo Zudich
Malica Carducci broj 59.
Opet je otvorena. Preporuča cij. materijama punovno bogato snabdjeveno skladište razne robe uz jeftinu cijenu.
Tko želi svoju sadašnju nesigurnu i loše plaćanu službu promijeniti boljom, tko traži dobar i lagan nuzgređni zaslužak, tko uživa ugled i pouzdanje kod svojih prijatelja i poznanika, tko se ne boji akvizicijskog posla, kad se mu taj dobro isplati, onaj neka bez oklijevanja saobči svoj naslov na „Poštni predal 47“, Ljubljana.

Austro-hrv. parobrodarsko društvo na dionice u Punta.
Plovidbeni red počam od 1. lipnja do 31. listopada 1914.
Redovite pruge po Kvarneru.
Punat-Krk-Glavotok-Malinak-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.
Utorak, četvrtak i subotu tamo, u ponedjeljak, sriedu i petak natrag.
Baška-Vrbaik-Sv. Marak-Silo-Rieka svaki dan osim nedjelje tamo i natrag.
Rab-Baška-Rijeka u utorak, četvrtak i subotu tamo, u ponedjeljak, sriedu i petak natrag.
Plovidbeni redovi badava i franko.
Glavno odpravništvo:
na Rieci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na gatu u vlastitom kiosku, telefon 272.

Svatko mora da pogodi!

400.000 i 200.000 franaka iznose glavni zgoditei turskih srećaka.

6 vuđenja svake godine! Budite vućenje 1. kolovoza, 475.000 odnosno 375.000 kruna odo franaka i lira iznosu svakogoditnji glavni zgoditei skupine 5 odnosno 6 izvrsnih srećaka.

13 odnosno 6 vuđenja svake godine! Budite vućenje 1. kolovoza! Mjesečni obrok od K 4.— dalje. — Cjenij. naručbiciama namijenjene su nagrade i premije!

Izjasnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Strazu“
Valentin Urbančić, Ljubljana 15.

SLAVENIMA PULE I OKOLICE
preporuča
svoje bogato i solidno
SKLADIŠTE
POKUĆTVA
Filip Barbarić - Pula
Via Sissano Br. 12. i Via Diara Br. 2.

Pozor! Pozor!
Veliko skladište i zalih
šivaćih strojeva
za krojače, postolare
Singer šivaći stroj
za obrti i domaću porabu
K 76.—
sa 5 godišnjim jamstvom!
Dvokolice
Premier Extra Helica dvo-
kolice Courier stoji K 150.—, Gemma
pošilja franaka.
Preporuča se: Stroj i svojim
Jož. Dekleva i sin
Corico, via Nazionale 1.

ALFA
Brzi stroj za porabne krme za blage
jest najbolji parionak cicloga svicra
Patentovan! posebna naprava za
pčćenje rakijske i Mjivovice.
Naprava za šparisanje pesuda
od vlna i pira. — **OSOBITO ZA**
KUMARNE ROBA.
Dica. društvo **ALFA SEPARATOR**
BEO, XII.